

Utrecht, 2011

Het financiële gedrag van kinderen tussen 12 en 18 & de rol van hun ouders

Nibud

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

Samenvatting en Conclusie

Geld van de ouders

De meeste scholieren krijgen zakgeld (88 procent). Kleedgeld is minder populair om te geven: dit krijgt 35 procent van de middelbare scholieren.

Iets meer dan de helft van de ouders spaart voor zijn kind; 1 op de 5 scholieren weet niet of de ouders voor hem sparen.

Scholieren met zakgeld vinden vaker dat ze goed met geld om kunnen gaan en vinden het ook minder moeilijk om rond te komen dan scholieren zonder zakgeld.

Scholieren met kleedgeld vinden het juist lastiger om rond te komen en overzicht te houden over de inkomsten en uitgaven. Hoe dit komt, is op basis van de beschikbare gegevens niet na te gaan.

Afspraken over besteding geld

Het Nibud adviseert ouders afspraken te maken met hun kinderen over de besteding van zak- en kleedgeld. Van de ouders volgt 30 procent dat advies niet op; 26 procent van de ouders heeft afgesproken dat de scholier hierover zelf mag beslissen.

Bijna alle scholieren (95 procent) zijn vrij om hun eigen verdiende geld te besteden.

Betaling van uitgaven

Ouders betalen een groot deel van de kosten van hun kinderen. Met het toenemen van de leeftijd, betalen meer scholieren (een deel van de) van hun kosten zelf. Van een kwart van de scholieren die kleedgeld krijgen, betalen de ouders bovendien toch nog alle kleding.

Eén op de tien scholieren bijna altijd geld van zijn ouders als hij daar om vraagt, zonder dat hij dit hoeft terug te betalen.

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Samenvatting en Conclusie

De gezinssituatie

Scholieren uit een eenoudergezin krijgen vaker kleedgeld dan scholieren uit een tweouder gezin (44 tegen 34 procent). De hoogte van het kleedgeld bedrag is wel gelijk. Tegelijkertijd krijgen ze iets minder vaak zakgeld dan gemiddeld (85 tegen 88 procent).

Scholieren die met een van de ouders thuis wonen geven iets vaker dan gemiddeld aan niet goed met geld om te kunnen gaan. Dit uit zich ook in het feit dat 24 procent van deze scholieren het lastig vindt om uit te komen met het geld en 31 procent om overzicht te houden over de inkomsten en uitgaven. Scholieren uit tweoudergezinnen vinden dit iets minder vaak moeilijk, namelijk 17 procent respectievelijk 26 procent.

Wat betreft de financiële opvoeding betreft verschilt de alleenstaande ouder op veel fronten niet van paren met kinderen. Zo maakt de alleenstaande ouder even vaak afspraken over de besteding van het kleedgeld, spaart hij/zij even vaak voor het kind en geeft hij/zij niet vaker of minder vaak geld aan het kind als het kind daar om vraagt.

De provincies

De financiële bijdragen van ouders aan scholieren is vergelijkbaar in de verschillende provincies. Zo is het percentage scholieren met zakgeld en kleedgeld gelijk. Alleen de hoogte van de maandelijkse bedragen verschilt enigszins. Ook de vrijgevigheid van ouders als er om extra geld wordt gevraagd verschilt niet tussen de provincies.

Hoe scholieren met geld omgaan en de mate waarin ze geldzaken lastig vinden is niet afhankelijk van de provincie waarin zij wonen.

Het percentage scholieren dat een bijbaantje heeft verschilt per provincie. Maar van de werkende scholieren zijn de totale inkomsten vergelijkbaar.

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Visie van het Nibud

Het Nibud vindt het belangrijk dat kinderen en jongeren al vroeg leren omgaan met geld. Het uiteindelijke doel is dat zij als volwassene financieel zelfredzaam zijn.

Ouders hebben daar een belangrijke rol in. Financiële opvoeding is het deel van de opvoeding waarin een ouder zijn kind leert met geld om te gaan. Het belangrijkste is dat een kind leert zijn wensen af te stemmen op zijn budget. Als volwassene moet iemand immers ook kunnen uitkomen met zijn inkomen. Zo worden financiële problemen voorkomen.

Een van de belangrijkste aspecten van de financiële opvoeding vindt het Nibud dat kinderen leren hun uitgaven af te stemmen op een vast budget. Zo leren zij dat ze keuzes moeten maken en niet meer geld uitgeven dan zij hebben. Zakgeld en kleedgeld zijn middelen om dit te leren. Het is dan ook positief dat 9 van de 10 scholieren zakgeld krijgen. Meer ouders zouden wel kleedgeld kunnen geven. Daarvan leren scholieren met een groter budget om te gaan.

Met het toenemen van de leeftijd, krijgen kinderen meer verantwoordelijkheid van ouders voor hun eigen uitgaven; zij moeten meer uitgaven dus zelf gaan betalen. Het Nibud ondersteunt dit; zo leren kinderen en jongeren meer financiële verantwoordelijkheid te dragen. Het Nibud hoopt dat meer ouders hun kinderen (een deel van de) uitgaven zelf laten betalen. Nu krijgt een derde van de 17-jarigen alle kosten van zijn mobiele telefoon nog vergoed door zijn ouders.

Ook grenzen stellen is een belangrijk onderdeel van de financiële opvoeding: niet extra geld geven als het geld op is. Nu blijkt dat één op de tien scholieren altijd geld van de ouders krijgen als zij hier om vragen. Zo leren kinderen niet dat op ook echt op betekent.

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

Inleiding

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Inleiding

Doelstelling

Deze rapportage brengt geeft inzicht in de rol van ouders op het financiële gedrag van scholieren in het voortgezet onderwijs. Dit is gedaan door naar de feitelijke situatie van de scholieren te kijken in plaats hen expliciet te vragen naar de rol van hun ouders. Bovendien zijn de ouders zelf niet ondervraagd.

Het Nibud Scholierenonderzoek

Op 6 april 2011 is het [Nibud Scholierenonderzoek 2010-2011](#) verschenen. Dit onderzoek heeft het financiële gedrag van scholieren in het voortgezet onderwijs in kaart. Dit geeft inzicht in de inkomsten, bestedingen evenals het leen-en spaargedrag van vmbo-, havo- en vwo-scholieren in de leeftijd van 12 tot en met 18 jaar.

De analyses in dit rapport zijn een uitbreiding op het Scholierenonderzoek. Er is gebruik gemaakt van dezelfde data. In het Scholierenonderzoek is al uitgebreid gekeken welke verschillen er bestaan tussen jongens en meisjes, tussen leeftijden en schooltypen.

In dit rapport is geanalyseerd of de gezinssituatie, de provincie en de bijdragen van de ouders van invloed zijn op het financiële gedrag van de scholier.

Methode van onderzoek

- Vragenlijst: Online vragenlijst. Oproepen om deel te nemen zijn geplaatst op Scholieren.com, Digitale School en nibudjong.nl.
- Veldwerkperiode: november 2010 t/m januari 2011
- Doelgroep: Scholieren op het vmbo, havo en vwo in de leeftijd van 12 tot en met 18 jaar.
- Steekproef: N=10.402
De netto steekproef is gewogen naar provincie, geslacht en leeftijd van jongeren in het reguliere voortgezet onderwijs. Daarmee is de steekproef representatief voor scholieren op het vmbo, havo en vwo in Nederland
- Rapportage: Deze rapportage is een uitbreiding van [Nibud Scholierenonderzoek](#).
- Vergelijking: In deze rapportage zijn verschillen tussen provincies en 1-en 2-oudergezinnen bekeken. Verschillen tussen geslacht en schoolniveau zijn terug te vinden in het [Nibud Scholierenonderzoek](#).

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

Methode van onderzoek

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Toelichting bij de gegevens in dit rapport

Veel bedragen worden weergegeven inclusief of exclusief nullen. Als er exclusief nul staat betekent dit dat het om de groep gaat die de activiteit doet (hier bijvoorbeeld geld aan uitgeeft). Staat er inclusief 0 dan gaat het om alle scholieren.

Het resultaat in de tabellen wordt op de volgende wijze weergegeven:

Gewoon	Er zijn minimaal 50 waarnemingen per cel en de waarde verschilt significant van gemiddeld en binnen het kenmerk (bijvoorbeeld man ten opzichte van vrouw).
<i>Schuin gedrukt</i>	De waarneming verschilt niet significant.
-	Er zijn minder dan 50 waarnemingen in de cel.

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

Methode van onderzoek

Resultaten

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

Inkomstenbronnen

[Besteding van het kledinggeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Inkomstenbronnen

Inkomstenbronnen per maand, naar gezinssituatie

Scholieren die door een van de ouders worden opgevoed, krijgen minder vaak zakgeld, maar vaker kledinggeld.

Het gemiddelde zakgeldbedrag ligt bij eenoudergezinnen iets hoger dan bij tweeoudergezinnen.

Percentage scholieren met een inkomstenbron en gemiddelde inkomsten per maand per inkomstenbron, naar gezinssituatie (exclusief 0) (N=10279; N=9038 bij beide ouders; N=1241 bij een van de ouders)

	Wonend bij 1 ouder (€)	Wonend bij 2 ouders (€)	Totaal (€)	Wonend bij 1 ouder (%)	Wonend bij 2 ouders (%)	Totaal (%)
Zakgeld	27	23	24	85	88	88
Kledinggeld	62	60	62	44	34	35
Belgeld	14	11	11	65	59	59
Baantje	130	115	117	41	44	42
Vakantiewerk	24	24	24	47	49	49
Totaal	120	107	109	-	-	-

Inkomstenbronnen per maand, naar provincie

Of scholieren zakgeld en kledinggeld krijgen, is onafhankelijk van welke provincie zij wonen. Alleen in Limburg krijgen minder dan gemiddeld percentage scholieren zakgeld en kledinggeld, namelijk 83 procent respectievelijk 28 procent.

In Noord-Holland krijgen scholieren iets vaker iets kledinggeld (39 procent).

In Noord-Brabant werken scholieren iets vaker dan gemiddeld (45 procent). In een aantal provincies werken scholieren minder vaak, namelijk in Groningen (29 procent), Drenthe (36 procent) en Flevoland (32 procent).

Het gemiddelde inkomen van de werkende scholier verschilt niet per provincie.

In Groningen, Zuid-Holland en Flevoland werken scholieren iets minder vaak dan gemiddeld in de vakantie (43, 47 en 40 procent). In Zeeland en Limburg geven scholieren daarentegen iets vaker dan gemiddeld aan een vakantiebaantje te hebben gehad het afgelopen jaar (60 en 54 procent).

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kledinggeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Inkomstenbronnen per maand, naar provincie

De inkomsten uit een baantje en vakantiewerk verschillen niet significant tussen de provincies. De zak- en kleedgeld bedragen wel.

Het gemiddelde zakgeldbedrag varieert van 22 tot 27 euro per maand tussen de provincies. Het gemiddelde bedrag aan kleedgeld ligt tussen de 52 euro per maand in Friesland tot 68 euro per maand in Flevoland.

Percentage scholieren met een inkomstenbron en gemiddelde inkomsten per maand per inkomstenbron, naar provincie(exclusief 0)

	Zakgeld (€)	Kleedgeld (€)	Belgeld (€)	Baantje (€)	Vakantiewerk (€)	Totaal (€)
Groningen	22	61	10	112	22	89
Friesland	22	52	10	117	24	139
Drenthe	22	62	9	115	23	100
Overijssel	23	54	10	121	25	107
Gelderland	22	56	10	114	24	104
Utrecht	22	59	12	115	24	107
Noord-Holland	24	62	13	116	26	117
Zuid-Holland	27	65	13	116	24	107
Zeeland	24	71	10	126	30	129
Noord-Brabant	24	68	11	125	25	116
Limburg	25	62	10	116	26	111
Flevoland	23	68	10	105	17	85
Totaal	24	62	11	117	25	110

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Besteding van het kledinggeld

Met het toenemen van hun leeftijd, moeten scholieren meer van hun kledinggeld betalen.

Percentage scholieren dat heeft aangegeven een bepaalde post van hun kledinggeld te moeten betalen (N=3656)

	12 jaar (%)	13-14 jaar (%)	15-16 jaar (%)	17-18 jaar (%)	Totaal (%)
Dagelijkse kleding: broek, shirt etc	76	87	93	97	90
Schoenen	42	45	52	57	49
Sieraden en accessoires	42	50	59	62	55
Winterjas en zomerjas	31	30	36	43	34
Sportkleding en sportschoenen	28	27	31	35	30
Ondergoed	49	54	59	63	57
Zwemkleding	27	41	51	58	46
Sokken, sjaals, handschoenen	37	44	50	57	48
Kleding voor speciale gelegenheden (gala, trouwen etc)	22	30	35	42	33
Anders	17	12	9	10	11

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kledinggeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Afspraken met ouders

Afspraken met de ouders over kleedgeld

Meer dan de helft van de scholieren beslist zelf over de besteding van het kleedgeld.

Percentage scholieren dat afspraken maakt over besteding kleedgeld, naar leeftijd (N=3656)

	12 jaar (%)	13-14 jaar (%)	15-16 jaar (%)	17-18 jaar (%)	Totaal (%)
Nee	23	28	31	36	30
Ja, we hebben afgesproken dat ik zelf mag weten waar ik het kleedgeld aan uitgeef	18	22	29	32	26
Ja, ik moet een deel van het kleedgeld sparen	9	8	5	3	6
Ja, waar ik het kleedgeld voor moet gebruiken en waar niet aan	34	35	31	24	32
Ja, anders	14	11	7	6	9

Scholieren die in eenoudergezinnen opgroeien hebben even vaak afspraken over kleedgeld gemaakt dan scholieren die met twee ouders in huis wonen.

Het maken van afspraken over kleedgeld is niet afhankelijk van de provincie waar een scholier vandaan komt.

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

Afspraken met ouders

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Afspraken met de ouders over bijbaantje

Bijna alle scholieren mogen altijd of meestal zelf weten hoe zij met hun eigen verdiende geld uitgeven. Hoe ouder de scholier wordt, hoe meer hij dit zelf mag weten.

Percentage scholieren dat zelf mag weten wat hij met het verdiende geld van bijbaantje/vakantiewerk mag doen, naar leeftijd (N=6984)

	12 jaar (%)	13-14 jaar (%)	15-16 jaar (%)	17-18 jaar (%)	Totaal (%)
Altijd	23	35	50	64	43
Meestal wel	66	60	46	34	51
Meestal niet	8	5	4	2	4
Nooit	3	1	1	0	1

Bij eenoudergezinnen mag 52 procent van de scholieren altijd weten wat zij met hun eigen verdiende geld doen; bij tweoudergezinnen ligt dit percentage op 42 procent. Scholieren die met beide ouders in huis woont, geven iets vaker dat ze *meestal* zelf mogen weten wat ze zelf mogen weten wat ze met hun geld doen aan (52 tegen 46 procent bij eenoudergezinnen).

Het maken van afspraken over de besteding van de inkomsten uit het bijbaantje is niet afhankelijk van de provincie waar een scholier vandaan komt.

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Scholieren met zakgeld maken mogen hun verdiende geld even vaak vrij besteden als scholieren zonder zakgeld.

Wel is een verschil zichtbaar tussen scholieren met en zonder kleedgeld. Scholieren die kleedgeld krijgen, mogen vaker zelf weten hoe zij hun eigen inkomsten besteden.

Percentage scholieren dat zelf mag weten wat hij met het verdiende geld van bijbaantje/vakantiewerk mag doen, naar ontvangst kleedgeld (N=6984)

	Geen kleedgeld (%)	Wel kleedgeld (%)	Totaal (%)
Altijd	36	56	43
Meestal wel	58	41	51
Meestal niet	5	3	4
Nooit	1	1	1

Wie betaalt welke uitgaven?

De scholieren is gevraagd wie bepaalde uitgavenposten betaalt: zij zelf of de ouders. Contributies voor sport en andere clubs/verenigingen komen in 75 procent van de gevallen voor rekening van de ouders. In 1 op de 10 gevallen betalen de ouders de kosten van uitgaan. Belkosten komen in de helft van gevallen voor rekening van de ouders.

Wie betaalt welke uitgaven? (N=10402)

	Ik betaal alles zelf (%)	Ik en mijn ouders betalen (%)	Mijn ouders betalen alles (%)	Ik geef hier geen geld aan (%)
Contributies	3	4	76	17
Schoolspullen	4	14	75	7
Vakantie	6	21	62	10
Kleding en schoenen	14	25	61	0
Mobiele telefoon	31	18	51	0
Abonnementen	7	6	47	40
Uitstapjes	16	36	40	8
Cadeaus	38	34	24	4
Uitgaan	34	19	13	33
Snoep, snacks en drinken	49	25	13	13

Meer jongens dan meisjes betalen alle uitgaven aan snoep en snacks zelf: 54 procent van de jongens tegen 44 procent van de meisjes. Van de meisjes betaalt 17 procent al hun kleding en schoenen zelf, tegen 11 procent van de jongens. Kleding wordt in 73 procent van de gevallen helemaal door de ouders betaald; dit geldt voor 50 procent van de meisjes.

Wie betaalt de mobiele telefoon?

Scholieren die een mobiele telefoon hebben met abonnement krijgen hun belkosten vaker volledig vergoed door hun ouders dan scholieren met een prepaidtoestel.

Wie betaalt welke uitgaven?, naar type mobiele telefoon (N=10000)

	Prepaid (%)	Abonnement met mobiele telefoon (%)	Sim-only abonnement (%)	Totaal (%)
Ik betaal alles zelf	38	15	21	31
Ik en mijn ouders betalen	19	15	12	18
Mijn ouders betalen alles	42	68	65	51

Met het toenemen van de leeftijd betalen meer scholieren hun belkosten helemaal zelf. Onder alle leeftijden komt het ongeveer even vaak voor dat de ouders een deel van de belkosten betalen.

Betaling van de belkosten van de mobiele telefoon, naar leeftijd (N=10402)

	12 jaar (%)	13-14 jaar (%)	15-16 jaar (%)	17-18 jaar (%)	Totaal (%)
Ik betaal alles zelf	21	26	36	47	31
Ik en mijn ouders betalen	15	17	19	17	18
Mijn ouders betalen alles	61	56	44	35	51

Wie betaalt de mobiele telefoon?

Scholieren die een mobiele telefoon hebben met abonnement krijgen hun belkosten vaker volledig vergoed door hun ouders dan scholieren met een prepaidtoestel.

Wie betaalt welke uitgaven?, naar type mobiele telefoon (N=10000)

	Prepaid (%)	Abonnement met mobiele telefoon (%)	Sim-only abonnement (%)	Totaal (%)
Ik betaal alles zelf	38	15	21	31
Ik en mijn ouders betalen	19	15	12	18
Mijn ouders betalen alles	42	68	65	51

Met het toenemen van de leeftijd betalen meer scholieren hun belkosten helemaal zelf. Onder alle leeftijden komt het ongeveer even vaak voor dat de ouders een deel van de belkosten betalen.

Betaling van de belkosten van de mobiele telefoon, naar leeftijd (N=10402)

	12 jaar (%)	13-14 jaar (%)	15-16 jaar (%)	17-18 jaar (%)	Totaal (%)
Ik betaal alles zelf	21	26	36	47	31
Ik en mijn ouders betalen	15	17	19	17	18
Mijn ouders betalen alles	61	56	44	35	51

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

Wie betaalt welke uitgaven?

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

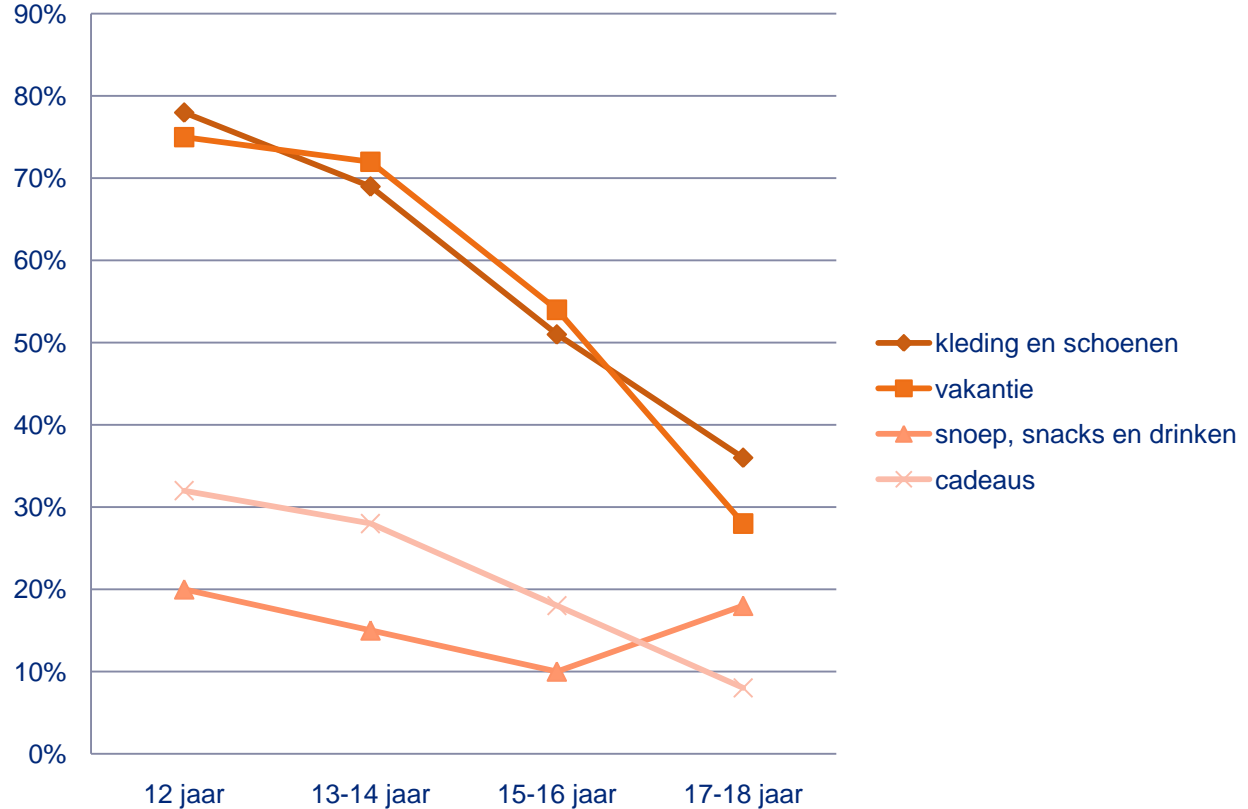
[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Wie betaalt wat, naar leeftijd

Met het toenemen van de leeftijd daalt het percentage ouders dat de uitgaven volledig betaalt. Drie kwart van de 12-jarigen krijgt alle kleding en schoenen, en de vakanties vergoed door zijn ouders, tegen 36 procent van de 17- en 18-jarigen (gemiddeld 27 procent van alle scholieren). Van de 17- en 18-jarigen betaalt 20 procent de vakantie helemaal zelf; 46 procent betaalt een deel zelf en krijgt een deel vergoed door zijn ouders. Kleding betaalt 28 procent van de 17- en 18-jarigen helemaal zelf; 37 procent deelt de kosten met zijn ouders.

Ouders die alle uitgaven betalen aan een uitgavenpost, naar leeftijd (N=10402)

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

Wie betaalt welke uitgaven?

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Wie betaalt wat, naar ontvangst kleedgeld

Betaling van de uitgaven aan kleding en schoenen, naar ontvangst kleedgeld (N=10402)

	Ik betaal alles zelf (%)	Ik en mijn ouders betalen (%)	Mijn ouders betalen alles (%)
Geen kleedgeld	4	15	82
Wel kleedgeld	32	44	24
Totaal	14	25	61

Een derde van de scholieren die kleedgeld krijgen, betaalt alle kleding zelf. Een kwart van de scholieren met kleedgeld, krijgt alle kleding vergoed door de ouders.

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

Wie betaalt welke uitgaven?

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kledinggeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

Vrijgevigheid ouders

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Vrijgevigheid ouders

Bijna 1 op de 10 scholieren krijgt altijd extra geld van hun ouders als zij daar om vragen. Vaak hangt het van de bestemming van het geld of van de grootte van het bedrag of ouders hieraan toegeven.

Scholieren zonder zakgeld krijgen vragen niet vaker om extra geld dan kinderen zonder zakgeld. Ook krijgen ze het niet vaker van de ouders als ze het wel vragen.

Scholieren die kledinggeld ontvangen, geven minder vaak dat ze nooit om extra geld vragen dan scholieren zonder kledinggeld (21 tegen 27 procent). Wel krijgen ze het iets minder vaak dan scholieren die geen kledinggeld ontvangen.

Percentage scholieren van 15 en 16 jaar dat wel/geen geld krijgt van ouders als zij daar om vragen, naar ontvangst kledinggeld (N=3428)

	Geen kledinggeld (%)	Wel kledinggeld (%)	Totaal (%)
Ik krijg het als zij het echt nodig vinden wat ik ervan ga kopen	28	26	27
Ik vraag nooit om extra geld	27	21	24
Ik krijg het alleen als het om kleine bedragen gaat	12	12	12
Ik krijg het (bijna) nooit	10	12	11
Ik krijg het wel, maar moet het meestal wel terugbetalen	11	15	12
Ik krijg het (bijna) altijd	10	11	9
Anders, namelijk	2	3	3

De provincie en de gezinssituatie is niet van invloed op de vrijgevigheid van de ouders. Scholieren uit een twee-oudergezin geven alleen iets vaker aan dan scholieren uit een eenoudergezin dat zij nooit om extra geld vragen (26 tegen 23 procent).

Sparende ouders

Van de scholieren spaart 88 procent zelf . Daarnaast weet 57 procent van de scholieren dat de ouders voor hem/haar sparen.

Percentage scholieren waarvan de ouders voor hem sparen, naar leeftijd (N=10402)

	12 jaar (%)	13-14 jaar (%)	15-16 jaar (%)	17-18 jaar (%)	Totaal (%)
Ja	49	57	61	60	57
Nee	28	21	20	22	22
Weet ik niet	22	23	19	18	21

In Drenthe en Flevoland sparen ouders iets minder vaak voor hun kinderen (respectievelijk 50 en 48 procent van de ouders); in Noord-Brabant met 60 procent juist net iets vaker dan gemiddeld.

Scholieren uit eenoudergezinnen komt het niet vaker of minder vaak voor dat de ouder voor hen spaart dan scholieren uit tweeoudergezinnen.

Van de scholieren van 15 en 16 jaar die zakgeld krijgen, spaart 62 procent van de ouders voor hun kind tegen 52 procent van deze scholieren die geen zakgeld krijgen.

Tussen scholieren die wel en geen kleedgeld krijgen, is dit verschil in spaargedrag van de ouders niet zichtbaar.

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

Sparende ouders

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

Omgaan met geld

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Omgaan met geld

Scholieren vinden over het algemeen dat zij goed met geld kunnen omgaan. 4 procent geeft aan dat zij niet met geld overweg kunnen.

Dit beeld is voor alle provincies vergelijkbaar: scholieren uit de verschillende provincies kunnen even goed met geld omgaan.

Er zijn kleine, maar significante verschillen zichtbaar tussen scholieren die wel en geen zak-en kleedgeld ontvangen en tussen scholieren die met een of met twee ouders thuis wonen.

Hoe scholieren vinden dat zij met geld omgaan, naar ontvangst zak-en kleedgeld en gezinssituatie

		Kan goed met geld omgaan (%)	Kan soms goed, soms niet goed met geld omgaan (%)	Kan niet met geld omgaan (%)
Zakgeld	Wel	66	30	4
	Niet	61	33	6
Kleedgeld	Wel	60	35	5
	Niet	68	29	3
Gezinssituatie	Bij 1 ouder	58	36	6
	Bij 2 ouders	67	30	3
Totaal		65	31	4

Lastige geldzaken

Met het toenemen van de leeftijd, vinden meer scholieren een of meerdere onderwerpen op geldgebied lastig.

Scholieren hebben vooral moeite met het voorkomen dat ze te veel kopen omdat het goedkoper is (bijvoorbeeld in de aanbieding) en om overzicht houden over inkomsten en uitgaven.

Wat vind je lastig als het om geld gaat?, naar ontvangst zakgeld en kleedgeld (scholieren van 15 en 16 jaar)

	Geen zakgeld (%)	Wel Zakgeld (%)	Geen kleedgeld (%)	Wel kleedgeld (%)	Totaal 15 en 16 jr (%)	Totaal (%)
Overzicht houden over wat ik krijg en uitgeef	30	29	26	33	29	27
Voorkomen dat ik te veel koop omdat het goedkoper is	34	29	26	34	30	27
Prijsbewust zijn	23	22	20	24	22	22
Uitkomen met mijn geld	24	19	14	27	20	18
Om mijn eigen geld uit te geven	16	18	20	15	18	19
Mezelf niet door reclames te laten verleiden	14	13	13	14	13	19
Mezelf niet door anderen of vrienden laten beïnvloeden	17	15	16	15	16	16
Betrouwbare informatie en aanbieders vinden	5	7	7	6	7	7
Niets is lastig	25	28	32	22	27	29

Samenvatting en Conclusie

Visie van het Nibud

Inleiding

Methode van onderzoek

Resultaten

Inkomstenbronnen

Besteding van het kleedgeld

Afspraken met ouders

Wie betaalt welke uitgaven?

Vrijgevigheid ouders

Sparende ouders

Omgaan met geld

Lastige geldzaken

Over het Nibud

Publicaties van het Nibud

Het percentage scholieren dat zak-en kleedgeld ontvangt, verschilt per leeftijd. Ook het percentage scholieren die geldzaken lastig vinden, verandert met de leeftijd. Daarom is alleen naar scholieren van 15 en 16 jaar gekeken om te zien of er een relatie bestaat tussen het ontvangen van kleed-of zakgeld en het lastig vinden van geldzaken.

Tussen scholieren die wel en geen zakgeld ontvangen zijn de verschillen klein wat betreft de moeite die ze hebben met hun geldzaken. Scholieren die zakgeld ontvangen vinden het wel makkelijker om uit te komen met hun geld en te voorkomen dat ze te veel kopen omdat het in de aanbieding is.

Scholieren die geen kleedgeld ontvangen, vinden juist weer minder geldzaken moeilijk dan scholieren die wel kleedgeld ontvangen. Degenen die kleedgeld ontvangen, vinden het lastiger om prijsbewust te zijn, overzicht te houden en uit te komen met hun geld.

Scholieren uit alle provincies vinden vergelijkbare geldzaken lastig.

Scholieren uit eenoudergezin met het iets lastiger dan scholieren uit een tweeouder gezin om:

- Uit te komen met hun geld: 24 tegen 17 procent
- Overzicht te houden over inkomsten en uitgaven: 31 tegen 26 procent
- Niet te veel te kopen omdat het goedkoop is: 31 tegen 27 procent

Op de andere gebieden zijn geen verschillen zichtbaar tussen gezinssituaties.

Over het Nibud

Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) is een onafhankelijke stichting die informeert en adviseert over financiën van huishoudens. Het Nibud richt zich daarbij vooral op consumenten, maar ook op professionals die werken bij de overheid en de financiële en maatschappelijke dienstverlening.

De missie van het Nibud is het vergroten van de zelfredzaamheid van consumenten op het gebied van huishoudfinanciën. Om deze missie te kunnen waarmaken is kennis van de consument noodzakelijk. Het Nibud doet dan ook onderzoek naar de financiële situatie en het financiële gedrag van huishoudens en vervult als kenniscentrum hierin een expertrol.

Jongeren & geld en financiële opvoeding is een van de aandachtsgebieden van het Nibud. Voor ouders heeft het Nibud diverse voorlichtingsmaterialen, van richtlijnen voor zakgeld op de website tot het financiële opvoedboek 'Goed met geld; hoe financiële opvoeding loont' en een Geldwijzer over kinderen en geld. Voor middelbare scholieren zelf heeft het Nibud een jongerenwebsite Nibudjong.nl.

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

[Publicaties van het Nibud](#)

Publicaties van het Nibud

[Samenvatting en Conclusie](#)

[Visie van het Nibud](#)

[Inleiding](#)

[Methode van onderzoek](#)

[Resultaten](#)

[Inkomstenbronnen](#)

[Besteding van het kleedgeld](#)

[Afspraken met ouders](#)

[Wie betaalt welke uitgaven?](#)

[Vrijgevigheid ouders](#)

[Sparende ouders](#)

[Omgaan met geld](#)

[Lastige geldzaken](#)

[Over het Nibud](#)

Publicaties van het Nibud

Voor ouders

- **Goed met geld; hoe financiële opvoeding loont:** praktische gids om kinderen met geld om te leren gaan
- **Geldwijzer Kinderen:** informatie op financieel gebied over kinderen en geld
- **Geldwijzer Studeren:** informatie over de kosten en tegemoetkomingen bij studeren

Voor jongeren

- **Voor boven de 18:** informatie over alle veranderingen op financieel gebied vanaf 18-jarige leeftijd
- **Nibudjong.nl:** website voor middelbare scholieren over alles wat je over geld moet weten

